

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSFAKULTET

PRELUDIUM: ATLE SOMMERFELDT

TEMA: RELIGION ER EN KRAFT SOM SKAPER GODHET

JØRN LEMVIK: TRO OG BISTAND

KRISTIN ER DIAKON

TRO OG TRASSIG HÅP FOR PALESTINA

VIDEREUTDANNING NÅ

LYS OG LIV

NR. 1/11. 77. ÅRGANG

TEMA
RELIGION,
KONFLIKT OG
FORSONING

Trond og Torstein

TEKST: KRISTIN WALSTAD
REDAKTØR

Veien er ikke lang fra hverdagsliv til samfunnsliv, sa en kollega. Utsagnet gav meg frimodighet til å fortelle deg hva jeg mener om verdens konflikter. Noen ganger kan vanskelige spørsmål ha enkle svar, selv om det nesten ikke er til å tro. Verdens konflikter er så kompliserte, at takk Gud for at vi har Kirkens Nødhjelp og Religions for peace. For ikke å glemme Kjell Magne Bondevik ved Oslosenteret, gjerne på lag med alle verdens ledere samt fredsmekler Trond Bakkevig. De har jo kompetanse i dette, tenker vi. Men saken er, tror jeg, at her handler det ikke om du spiller på landslaget eller klubblaget Fredsbygging IL, her er den lokale og mellommenneskelige kontakt like avgjørende som det som skjer på internasjonalt plan. Trond Bakkevig spiller på nevnte landslag, men jeg har ved flere anledninger registrert at hans inngang til sosiale møteplasser er et varmt håndtrykk eller et vennlig "hei". Det vitner om en klar holdning, han bygger fredskultur med sin væremåte. Han tar initiativ til en samtale om noe er uklart. Han er en fredens mann.

Et smilende "hei" er undervurdert. Det varmer og inkluderer, det åpner for en nysgjerrig samtale som kan gi grobunn for dialog og kanskje vennskap. Ordet setter oss i kontakt med hverandre, og det bekrefter. Torstein, som vant MGPjr i fjor, har satt barnehjerner i brann landet over med sin sang om vennskap. NRK Super har fulgt opp med tidenes flotteste kampanje i kanalens historie: "Si hei. Vær en venn. BlimE!" Min appell til deg er: Si hei til til en nabo, eller noen du synes virker veldig fremmed. Si hei til en internasjonal student på MF. Den norske beskjedenheten må vike for et fredsskapende "hei" og samtalen som følger.

FORSONINGENS PRIS

Allerede første mandag i det nye året fyltes MF opp med deltakere på det årlige januar-kurset for lærere. Tema i år var "Religion, konflikt, forsoning" – som etter det tragiske angrepet på den koptiske kirken i Alexandria nyttårsdagen viste seg å være særlig aktuelt.

Av og til er konflikt nødvendig og uunngåelig. Når rettigheter og behov settes til side i for lang tid, vil konflikten komme. Konflikt er ikke alltid feil, men enhver konflikt har sin pris. Forsoningen er ikke uunngåelig, men den er nødvendig. MF bygger sin virksomhet på en grunnleggende overbevisning om forsoningskraft. Men forsoning har også sin pris. Enhver kristen vet det. Forsoning er mulig, men krever offer og vilje til å lide urett. Forsoning er likevel mulig, også der religiøse motsetninger skaper konflikter mellom enkeltmennesker og grupper.

Religionene anklages ofte for å være årsak til konflikt. Men like riktig er det å si at religiøse ledere kan bidra til fred og forsoning blant mennesker og grupper som lever i konflikt og strid. Utenriksminister Jonas Gahr Støre kommenterte dette i en tale han holdt i Religions- og livssynslederforum den 25. november i fjor. Han fremhevet der betydningen av å styrke kunnskapen om religionens rolle i utenrikspolitiske spørsmål, og ikke minst om religiøse aktørers rolle i forhold til konfliktløsning og fredsbygging. Etter hans mening spiller religions- og livssynsledere i Norge en viktig rolle i arbeidet for fred og forsoning. Deres nettverk og kunnskap er nøkkelord her. Han tok også til orde for en mer aktiv dialog med tros- og livssynssamfunn i Norge, og oppfordret religiøse ledere til å bidra til samtalen i det offentlige rom ble basert på kunnskap og åpenhet.

Også her spiller MF en viktig rolle, som utdanningsinstitusjon og formidler av verdier og kunnskap om religion og samfunn. Utenriksministeren formidlet noe av det samme om dialogens betydning som vi ønsker å formidle i vår undervisning: "Vi skal fortsette å fremme våre verdier, men samtidig være åpne i møte med andres".

Det handler om kunnskap og åpenhet. Vi skal ikke feie uenighet under teppet, eller forsøke å skjule overgrep og misbruk. Da vil vi aldri oppnå forsoning. Forsoning kan først skje der man har vilje til både å forstå og tilgi – og samtidig ser at vi selv trenger å bli forstått og tilgitt. Å se seg selv gjennom den andres øyne - det er forsoningens pris.

TEKST: VIDAR L. HAANES
REKTOR

INNHold

S. 4 PRELUDIUM

Visjonen om at fiender skal bygge en felles framtid er blitt en sentral del av vår tids visjoner for verdenssamfunnet, skriver Atle Sommerfeldt.

S. 6 FREDSBYGGEREN

Å lytte, forstå, og respektere er dialogens vesen. Den er viktig. Det er skapt altfor mange fiendebilder mellom kristne og muslimer, sier Kjell Magne Bondevik.

S. 8 TEMA: RELIGION ER EN KRAFT SOM SKAPER GODHET

Jeffrey Haynes var ateisten som skulle forske på religionens undertrykkende kraft, men som ikke fant det han lette etter.

S. 11 JØRN LEMVIK: TRO OG BISTAND

Vi har møtt Jørn Lemvik, generalsekretær i Bistandsnemnda, for en samtale om religion og bistand.

S. 12 NYTT PÅ NYTT

Et nytt år, et nytt semester, et nytt studentråd og en ny studentrådsleder. Det er spennende å ta fatt på noe nytt, skriver Maja Leonora Skålvold.

S. 15 YRKESINTERVJUER

Møt Kristin Sukke Gautestad som er diakon i Sandar menighet i Sandefjord.

S. 17 MITT FUNN

Liv I. Lied (MF) har sammen med Dag Øistein Endsjø ved Universitetet i Bergen forsket på hva religion har med populærkulturen å gjøre.

S. 22 TRO OG TRASSIG HÅP FOR PALESTINA

Det omstridte dokumentet Et sannhetens øyeblikk. Kairos Palestina er kritisk til både samfunn og religion, men har tro og trassig håp som grunntone, skriver Kjetil Fretheim.

UTGIVER

Det teologiske Menighetsfakultet
Pb 5144 Majorstuen, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
E-post: lysogliv@mf.no
Bankkonto: 6038 05 58583
www.mf.no

Bladet kan lastes ned elektronisk på mf.no (gratis tjeneste)

21 000 abonnenter mottar bladet fem ganger i året. Abonnentene består av MF-venner, tidligere studenter og ansatte, alle menighetsråd og kirkelige organisasjoner og institusjoner. Ved kildehenvisning kan artikler i Lys og liv gjengis fritt.

ANNONSEINFORMASJON

Ønsker du å annonsere i bladet, ta kontakt med Marianne Torp. Har du andre spørsmål er du velkommen til å kontakte oss.

REDAKSJON

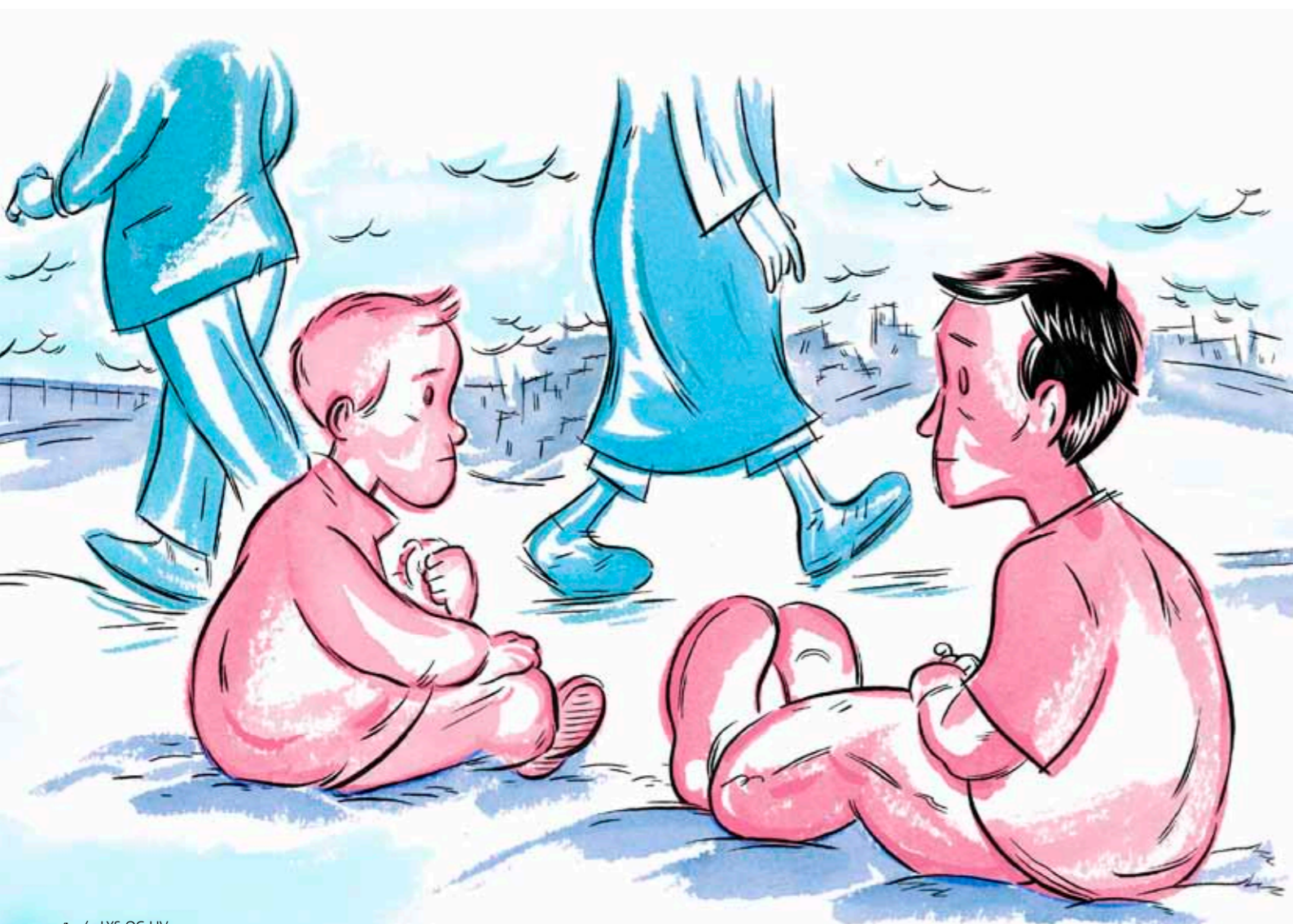
Vidar L. Haanes, ansvarlig redaktør
Kristin walstad, redaktør
Marianne Torp, redaksjonsmedlem
Hallvard Olavson Mosdøl, redaksjonsmedlem

PRODUKSJON OG TRYKK

Foto på omslag: Scanpix
Layout: Neue
Trykk: Østfold Trykkeri, Askim

FORSONINGENS VEI

Når dette skrives, holdes det folkeavstemning i Sør-Sudan om løsrivelse og etablering av en ny stat. Den skjer på bakgrunn av en borgerkrig som har vart siden midten av 1950-tallet, men som har røtter i dype kulturelle, etniske og religiøse motsetninger, forsterket kamp om råderetten over vann, land og olje.

TEKST: ATLE SOMMERFELDT
ILLUSTRASJON: ESBEN TITLAND

Krigen har merket hver eneste familie i Sør-Sudan - og to millioner er drept. De store konfliktene i vår samtid er som oftest knyttet til slike langtgående og dyptgående konflikter: Sør-Afrika, Det hellige land, Sri Lanka, Rwanda, Congo, Guatemala, Balkan, Afghanistan for å nevne noen av dem.

Den norske krigserfaringen var 5 år. En betydelig minoritet var villig til å samarbeide med okkupasjonsmakten, som riktignok var våre nærmeste slektninger i Europa kulturelt, sosialt og økonomisk, men som var styrt av den usedvanlig brutale og menneskefiendtlige nazi-ideologien. 5000 gikk i krigen for denne ideologien. Først nå er det blitt akseptabelt å tenke at også disse menneskenes valg er en del av historien om Norge i Den andre verdenskrigen.

Visjonen om at fiender skal bygge en felles framtid, enten innenfor en stat eller som naboer som lever i fred med hverandre, er blitt en sentral del av vår tids visjoner for verdenssamfunnet. Forsoning, det at fiender vender om fra fortidens mønstre og sammen møter fremtiden, er derfor et mål for mye av det internasjonale samfunnets involvering i fredsprosesser.

Vår egen historie forteller oss at forsoning mellom mennesker og grupper av mennesker som har stått på hver sin side i en konflikt og der massive overgrep er begått, enten i aggresjon eller selvforsvar, er krevene og krever tid, mye tid, som oftest flere generasjoner. Det er tilsy-

nelatende mye enklere dersom de vanskelige spørsmålene feies under et teppe eller dersom en blir enige om at alle gjør feil og har egentlig gode intensjoner. De siste ti-årenes forsoningsbestrebelse har vist oss at det sørafrikanske Kairosdokumentet fra 1986 hadde rett da det advarte kirkene mot lettvint tale om forsoning uten å adressere sannhet, rettferdighet og alles likeverdige menneskeverd. Uten dette konserveres fiendskap og undertrykkelse, og overgrep og konflikter gjenoppstår.

Forsoning er derfor ingen begivenhet, men en prosess der en må tørre å konfrontere hverandre, lytte til den andres fortelling, men allikevel ikke oppgi grunnleggende verdier om rett og galt, sannhet og rettferdighet. Forsoning koster derfor like mye som krigen den erstatter, men kampen handler ikke om å drepe og overvinne, men om å skape og samhandle.

Når jeg er sammen med mennesker i konfliktområder og hører deres fortellinger om kampen for å skape en forsonet framtid, tenker jeg på hvordan det ville vært hvis Gud hadde krevd et tilsvarende arbeid for å ta i mot meg. Da kommer jeg litt nærmere Luthers kamp for å finne en nådig Gud og frigjøringen i Guds kjærlighet overgår all forstand. Da kan jeg med fornyet styrke takke for at Guds forsoning med menneskene er en begivenhet jeg kan hvile i, og ikke en prosess jeg skal drive. Det er da jeg frigjøres til å holde ut i kampen for forsoning mellom mennesker, for den er ikke guddommelig- og krever derfor en lang prosess.

FREDS- BYGGEREN

Å lytte, forstå, og respektere er dialogens vesen. Den er viktig. Det er skapt altfor mange fiendebilder mellom kristne og muslimer, sier leder av Oslosenteret for Fred og Menneskerettigheter Kjell Magne Bondevik.

TEKST: KRISTIN WALSTAD
FOTO: SCANPIX

– Når du ser tilbake på konflikter verden har sett, hvilke vil du trekke fram som viktige eksempler på hva menneskeheten spesielt bør huske?

– Det som skjedde under den 2. verdenskrig med nazismen er noe menneskeheten bør huske. Den etniske rensningen er en ting. En annen ting er den religiøse overtonen med nazismens forherligelse av den ariske rase. Jøder og jødedom var viklet inn i ideologien. Holocaust-senteret står i dag som en viktig påminnelse for oss med tanke på utrenskningen av jøder og etniske grupper generelt. En annen konflikt var Balkan, det som for eksempel skjedde i Kosovo, der en muslimsk minoritet fikk lide spesielt fra det serbiske lederskapet med Slobodan Milošević. Denne

konflikten hadde også en viss religiøs dimensjon.

Konflikten i Sudan er også et eksempel jeg vil nevne. Den er i utgangspunktet ikke en religiøs konflikt, men en kamp om makt og oljeresurser blant annet. Men jeg tenker spesielt på det som skjedde før fredsslutningen i 2005, det var en konflikt mellom det muslimske nord og det kristne sør.

– Hvilken rolle mener du religion spiller i verdens krig og konflikter i dag?

– Jeg mener at religion sjelden er selve kilden til konflikt, men at religion ofte blir misbrukt av politiske ledere til å forsterke konflikter. Konfliktene på Balkan handlet om selvstyre, om land og ressurser, men religion

FOTO: OSLOSENTERET

ble trukket inn av lederne for å forsterke konflikten. Religiøse steder ble ødelagt. Kirker, klostre og moskeer ble ombygget til nattklubber og diskoteker. Vi kan bare tenke oss hvilke følelser religiøse mennesker fikk da de så sine hellige steder bli ødelagt. Vi har startet et prosjekt her på Oslosenteret, der vi skal fokusere på å beskytte hellige steder i områder med konflikt, vi vil lage noen retningslinjer for hellige steder. Vi ser det også i forhold til den vestlige verden og den muslimske verden. Dette spenningsforholdet har det største konfliktpotensialet i verden i dag. Her har vi flere prosjekter ved vårt senter. Vi identifiserer hva vi har av felles verdier, og hva vi kan gjøre for å mobilisere på bakgrunn av disse. Vi analyserer forskjellene, og hvordan vi kan leve fredelig med dem. Å lytte, forstå, og respektere er dialogens vesen. Den er viktig. Det er skapt altfor mange fiendebilder mellom kristne og muslimer. Mange av disse motsetningene er ofte kulturelt betinget mer enn religiøst.

En annen sak er Midtøsten-konflikten. De finner aldri en løsning på denne konflikten før de finner en løsning på de hellige stedene i Jerusalem. Hvis man ikke forstår hvor viktig dette er, kommer man aldri til bunns i dette. Bill Clinton bekreftet også dette synspunktet da jeg snakket med han allerede i 1999/2000.

– Kan religion ha en positiv kraft i freds-skapende arbeid?

– Som jeg nevnte mener jeg det har en funksjon å definere felles verdier. I Islam, kristendom og jødedom har vi flere verdier felles:

Menneskeverdet. Alle tror at mennesket er skapt av Gud og er likeverdige. Tanken om fred er felles, den er omtalt i alle de hellige skrifterne. Rettferdighetstanken, er 'fellesgods'. Respekten for det hellige. Men det er ulikt for oss hva som er hellig, jf. karikaturstriden.

Religionene kan også sammen være en kraft

mot materialisme og sekularisering i negativ forstand. Her har religionene en felles motivasjon for å bekjempe dette, for å ivareta ånds-dimensjonen.

– Hvordan kan vi som hverdagsmennesker bidra til å skape fred? Og hvilke utfordringer mener du er sentrale i en norsk kontekst?

– Konfliktene jeg har omtalt berører også Norge. I lokalsamfunnene møter vi mennesker som har stått i konflikter, de kommer hit med sine traumer og fiendebilder. I diasporamiljøene kan vi se at ulike forståelser kan finne grobunn. Det er derfor viktig at vi alle lærer mennesker å kjenne, at vi snakker sammen og forsøker å forstå hverandre. Da kan vi formidle hvordan vi ser på ting selv, samtidig som vi søker å forstå den andre.

Den hverdagslige dialogen er viktig. Det er viktig å bevisstgjøre opinionen på forholdet mellom religion og ulike utviklingsaspekter. Vi starter nå et stort prosjekt på oppdrag fra Utenriksdepartementet som heter "Religion og utvikling" der vi tar sikte på å holde folke-møter i Stavanger, Tromsø og Oslo. Vi skal sette fokus på "Religion og menneskerettigheter" – "Religion og konflikt" – og "Misjon og bistand".

Jeg mener også at det er viktig at mennesker som jobber internasjonalt tilegner seg kunnskap om religion. I mine øyne spiller religion stadig en større rolle i mange land, og da hjelper det ikke bare å kunne økonomi og politikk.

– Til slutt: Hva kjennetegner den sittende regjering sitt arbeid med religion, konflikt og forsoning?

– Jeg synes de har fått en økende erkjennelse av viktigheten av dette. Erik Solheim satte Religion- og utviklingsprosjektet på dagsorden. De har også satt ned et statlig utvalg for utforming av en ny religionspolitikk med Sturla Stålesett i spissen. Det er et bra initiativ!

KJELL MAGNE BONDEVIK

Bondevik er grunnlegger og leder ved Oslosenteret for fred og menneskerettigheter. Han var Norges statsminister i periodene 1997-2000 og 2001-2005. Han har også vært utenriksminister og kirke- og undervisningsminister. Han var stortingsrepresentant fra 1973-2005. Bondevik var FNs generalsekretærs spesialutsending til Afrikas Horn fra 2006-2007. Bondevik er Cand.Theol. og ble ordinert til prest i Den norske kirke i 1979.

OSLOSENTERET FOR FRED OG MENNESKERETTIGHETER

Oslosenteret for fred og menneskerettigheter ble etablert som uavhengig stiftelse 31. august 2006, og har i dag en fast stab med åtte medarbeidere. Oslosenterets arbeid har siden starten vært knyttet til tre hovedområder: menneskerettigheter, demokratiutvikling og interreligiøs og interkulturell dialog. En hovedsatsning for senteret i tiden fremover vil være å bidra til konfliktforebygging og ansvarlig lederskap i sårbare stater og skjøre demokratier.

Oslosenteret arbeider hovedsaklig gjennom kontakt og dialog med beslutningstakere, organisasjoner og premissgivere i Norge og internasjonalt.

– RELIGION ER EN KRAFT SOM SKAPER GODHET

Jeffrey Haynes var ateisten som skulle forske på religionens undertrykkende kraft, men som ikke fant det han lette etter.

TEKST: ESKIL SKJELDAL
 PORRETTFOTO: KRISTIN WALSTAD
 ILLUSTRASJONSFOTO: JULIE PIKE

Professoren i politikk (London Metropolitan University) er fortsatt ateist, men velger å se religion som et svært konstruktivt fenomen i bistandsarbeid, og i politisk og sosialt arbeid. Han deltok på konferansen Rethinking Crises på MF i november, og holdt et foredrag om religionens rolle i konflikter og i bistandsarbeid.

RELIGION I AKADEMIA

– Vi hører jo stadig at religion inngår i stadig nye fagområder: Religion og politikk, religion og forsoning, religion og bistand. Alle er tilsynelatende enige om at religion spiller en rolle, men kan du helt konkret si noe om hvorfor religion spiller en rolle, og hva "religion" betyr i slike sammenhenger? Er det ulike trossamfunn generelt, eller troende omkring spesielt? Er det dogmene og

ulike former for spiritualitet som er viktig, eller er religion en "nyttig idiot" som staten kan bruke for å for eksempel effektivere bistandsarbeid?

– Hvis vi tar religion og bistand, så betyr ikke "religion" i denne sammenhengen en spesiell trosretning, men viser til det faktum at religiøse prinsipper legitimerer praksis. Et slikt religiøst prinsipp kan for eksempel være behovet for etisk refleksjon og moralsk adferd. For mange mennesker, verden over, ytrer troen seg som retningslinjer for moral. En sekulær livsanskuelse kan også vise seg i moralsk adferd, men det viser seg at mange mennesker foretrekker spesielle religiøse verdier som konstituerende for sitt liv og sitt virke.

– Men hva mener du med en "religiøs verdi"? Kan man snakke om religiøse verdier?

– Absolutt. I bistandsverden kan vi påvise at bistand er blitt utført av korruperte regjeringer, mens vi kan se at religiøse organisasjoner har et verdisset som sikrer en langt mindre risiko for korrupsjon. Dette er empirisk verifisert.

– Så religion er altså et nyttig instrument for en overordnet sosial og allmennmenneskelig målsetning om å avhjelpe nød?

– Mennesker har en mulighet for å være religiøse, de fleste er ikke tvunget til å være religiøse. Religion bruker ikke mennesker på en kynisk måte, mange mennesker har valgt dette selv, og er ikke tvunget til å forbli religiøse. Selv er jeg en ateist, men jeg har nå studert religion og politikk i mange år, og er overbevist om at religion er en kraft som skaper godhet.

RELIGION OG POLITIKK

– I norsk kontekst er det ikke uvanlig å høre argumentet om at religion og politikk må holdes strengt adskilt. Hvordan vil du kommentere et slikt syn?

– Tradisjonen om det kristne demokratiet ble veldig viktig etter 2. verdenskrig. Her var en måte å tenke om demokrati på som ikke var gudløs sosialisme eller gudløs kapitalisme. Forståelsen av et kristent demokrati var en måte å bringe moral og verdier inn i politikken igjen. Dette er hva kristendemokrati handler om: Moral støttet opp av tro.

– Men hva er dårlig religion?

– Fundamentalisme er ansett for å være dårlig religion, for eksempel fordi det undertrykker kvinner. I bistandsverden ser vi da at kvinner ikke gis muligheten til å drive bistand. Fundamentalistene ser det da som et gode det å ha kvinnen hjemme og ta seg av hjem og barn. For meg som samfunnsviter er det van-

sett en blomstrende utvikling i alle de fem store verdensreligionene når det kommer til religionenes virkende kraft i sosialt arbeid. Den kalde krigens spill dannet et monopol på å se og fortolke verden, men med denne krigens bortfall kom religionen inn på en ny måte. Vi må huske at i de store religionene er den primære læren svært praktisk: Ta dere av de fattige! Denne moralske oppfordringen ligger til grunn for religion. Det er en sentral idé, og den kan ikke være politisk. Moral setter opp ønskede mål, konkrete mål, og alle er enige om at det ikke er rett at mennesker er fattige. Og religiøse organisasjoner har stor mulighet til å drive lobbyvirksomhet innad i regjeringer, i EU, til å være en offentlig røst og påvirke businessverden. Det er en felles enighet om at religionene kan sette de ulike åndelige aspektene innad i hver religion noe til side, for å enes om de materielle sidene ved religionen.

skelig å uttale meg normativt om religion og hva som er dårlig religion. Det er i tillegg vanskelig som en ikke-troende å bedømme religiøs fundamentalisme. Jeg velger å fokusere på de gode og konstruktive sidene ved religion.

– *Hvordan har "religion og politikk" som akademisk disiplin utviklet seg de siste 20 årene?*

– I løpet av de siste 20 årene har man fått øynene opp for religion som en mulig viktig komponent i bistandsarbeid. Religion har blitt studert grundig, og konklusjonen er at når det kommer til bistandsarbeid, så er religion en faktor som ikke kan ignoreres. Dette er en nyhet i samfunnsvitenskapen.

– *Men hvorfor har religion blitt viktig?*

– Jeg tror at man etter den kalde krigen fikk øynene opp for global religion på en ny måte; det var mulig å se med et nytt blikk at religion har blitt en offentlig faktor. Empirisk så vi at religion hadde en svært viktig stemme, ta for eksempel i Polen på 1980-tallet eller i Iran. På samme tid så vi også at religiøse institusjoner og organisasjoner ble forstått på en ny måte av styringsmakter omkring i verden. Disse institusjonene var alt fra kirken, moskeer, sentrale tenkere og ledere innen de store verdensreligionene, og ulike bistandsorganisasjoner. Vi har

SEKULÆR ATEISME

– *Du er ateist, og det finnes mange aggressive sekulære ateister som ikke tåler snurten av religion, selv ikke som bistand. Hvordan posisjonerer du deg i forhold til dem?*

– Mange av disse sekulære ateistene er fundamentalister. Jeg er ikke enig med dem i at verden er så svart-hvitt. Mange sekulære ateister mener at alle problemer kommer fra religion. Jeg vil minne om at ateistisk ideologi tok livet av svært mange i det forrige århundret. Tenk på Hitler, Stalin, Pol Pot. Et sentralt spørsmål i vestlig filosofi er jo om menneskelige verdier kommer fra kristendom eller fra filosofien. Men kristendommen er den vestlige sivilisasjonens fundament. Det er en utbredt tanke at for å være moderne så må religion vekk, og at religion ikke er bra. Jeg kjøper ikke det lenger. Religion gjør for mange gode ting til å bli ignorert og til å bli marginalisert. Jeg har studert dette i 20 år nå, og jeg har beveget meg, og ser ting på nye måter. Da jeg begynte min forskning trodde jeg at jeg ville finne at religion var en destruktiv kraft, og at religiøse ledere var manipulerende. Marxistisk teori var viktig for meg, jeg hadde et venstreradikalt synspunkt på religion og ønsket å dekonstruere religion. Men jeg fant etter hvert ut at dette feltet var mye mer komplekst og interessant.

Fakta

Norsk Misjons Bistandsnemnd er en paraply-organisasjon som på vegne av medlemmene inngår og forvalter en samarbeidsavtale med Norad. Bistandsnemnda er også et bistandsfaglig ressurscenter for medlemmene, og bidrar til samspill innen kompetansebygging, informasjon/lobbyarbeid, erfaringsutveksling og nettverksbygging.

Ressurssider med tema "fred og forsoning"

www.prio.no

-norad.no/Satsingsomr%C3%A5der/Fred+og+konflikt

www.regjeringen.no/en/dep/ud/selected-topics/peace-and-reconciliation/efforts.html?id=1158

www.forumfor.no/Tema/Fred_og_menneskelig_sikkerhet/index.html

www.bistandstorget.no/newsread/news.asp?n=5097&wce=StandardNorsk

www.norkr.no/index.cfm?id=101755

www.eldis.org/go/topics/resource-guides/conflict-and-security

www.crisisgroup.org

www.transcend.org

jpr.sagepub.com

www.conflictsensitivity.org

www.un.org/en/peace

www.cdainc.com/cdawww/default.php

PROFIL

TRO OG BISTAND

Vi har møtt Jørn Lemvik, generalsekretær i Bistandsnemnda, for en samtale om religion og bistand.

– *Hvordan vil du karakterisere samspillet mellom tro/misjon og bistand?*

– Den kristne kirke har alltid drevet med diakoni; aktiviteter knyttet opp til at vår neste skal kunne leve et verdig liv. Slik jeg ser det har diakonien til en viss grad vært instrumentell i store deler av forrige århundre, det vil si at vi gjør gode gjerninger for at folk skal bli frelst. Mitt syn er at diakonien står på egne bein: Vi gjør ikke gode gjerninger for at folk skal bli frelst, men fordi Gud har bedt oss om å elske vår neste! Motivasjonen for diakonien ligger altså i troen. Bistand, slik dette intervjuet fokuserer saken, betyr at den norske stat bevilger penger til utviklingsprosjekt i andre deler av verden. Kirkene og misjonsorganisasjonene har på den måten fått finansiert mange utviklingsprosjekter. Jeg synes det er flott at diakonale prosjekt kan finansieres på denne måten.

– *Hva er Faith Based Organizations (FBOs) fortrinn i utviklingsarbeid?*

– De fleste mennesker i verden er dypt religiøse, dette er i alle fall tilfelle i mange av verdens fattige land. Troen er svært viktig for den enkelte, både for å gi livet mening og mål – og den definerer også i stor grad hva som er akseptabel og utakseptabel oppførsel.

Trosbaserte organisasjoner kjenner troens landskap, og kan kommunisere med troende mennesker på en troverdig måte. Dette er av uvurderlig betydning fordi utviklingsprosjekter er knyttet til folks hverdag. Et eksempel: I Vest-Etiopia gikk muslimene og de kristne kirkene sammen om å få bukt med omskjæring av unge jenter. De konsulterte både Bibelen og Koranen, og fant at det ikke var påbud om omskjæring i disse bøkene. De religiøse lederne gikk dermed ut til sine medlemmer og sa at omskjæring var galt. Resultatet er at det er blitt slutt med omskjæring i dette området. Uten en tilnærming via trosbaserte organisasjoner og kirker, ville dette vært umulig.

– *På hvilken måte kan det være negativt/kontraproduktivt at tro er innblandet i bistand?*

Bistand handler om penger – ofte store penger sett i en lokal kontekst. Penger – og annen makt – står alltid i fare for å kunne bli misbrukt. Folk kan kjøpes, lokkes eller tvinges over til en annen tro. Dette er galt, og kan ikke aksepteres. Men slik jeg ser det, er det ikke troen, men makten, som representerer det store faremomentet her. Makt kan misbrukes i trosbaserte organisasjoner, i politiske organisasjoner, av stater etc. Når dette skjer, må makten utfordres, uansett om det er trosbasert arbeid eller ikke!

– *Terje Tvedt hevder at religion ikke skal spille en rolle i bistandsarbeid. Hvordan stiller du deg til hans forskning og saklige poeng?*

– Alle mennesker setter fotspor, også Terje Tvedt. I alles fotspor finner vi verdier og tro, også i Terje Tvedts fotspor. Så lenge vi ikke har svar på de store spørsmålene om Guds eksistens, har alle mennesker en tro, slik jeg ser det! Hvem vi er, spiller en rolle for hva vi gjør, og hvordan vi gjør det. Vår tro, våre verdier og våre holdninger preger vårt liv.

Rasjonalisme og sekularisme er ikke bedre enn annen tro i møte med lokal tro, snarere tvert i mot, fordi disse ikke kan møte religiøse mennesker i deres hverdag. Jeg er helt enig i at troen ikke skal brukes som et maktmiddel eller lokkemiddel, og jeg er enig i at utviklingsprosjekter finansiert av den norske stat ikke skal brukes til menighetsbyggende virksomhet. Men: Kristne prosjektarbeidere skal kunne være kristne på jobb med frimodighet. De trenger ikke late som om de ikke er kristne! Uten den kristne troen hadde ikke Hans Nielsen Hauge hatt den revolusjonerende innflytelsen på vårt samfunn.

TEKST: ESKIL SKJELDAL

NYTT PÅ NYTT

Et nytt år, et nytt semester, et nytt studentråd og en ny studentrådsleder.

TEKST: MAJA LEONORA SKÅLVOLD
FOTO: KRISTIN WALSTAD

Det er spennende å ta fatt på noe nytt. Den deilige følelsen du får når du brenner opp permene på ei ny bok for første gang. Nysgjerrigheten på hva man skal finne mellom permene.

Å være student handler om hele tiden å lære noe nytt, å hele tiden søke ny kunnskap. Og der møtes studenten og forskeren, i nysgjerrigheten; De nye spørsmålene og den kritiske tilgangen til svarene som blir presentert.

Det minner kanskje litt om hvordan vi må jobbe i studentrådsarbeidet. Vi må hele tiden gå tilbake for å se om vi er på riktig vei, og om vi oppnår det vi har satt oss fore. Innvolverer vi studenten godt nok? Har vi god nok orden på økonomien? Bruker vi energien på de riktige tingene? Som ny leder vil jeg se det som min oppgave å sørge for at vi holder fast slike spørsmål, slik at vi kan få mest mulig ut av studentdemokratiet. Vi må være nysgjerrige på nye

løsninger og akkurat som forskeren må la seg inspirere av studentenes spørsmål, vi må ha med deg som student på letingen!

Jeg blir ofte spurt om det ikke er litt rart å studere teologi; Vi har jo ingen fasit. Vi kan ikke vite med sikkerhet om det forholder seg nøyaktig slik eller sånn. Men det er vel heller ikke teologiens oppgave? Teologien er vårt beste bud på en akademisk forsvarlig måte å tolke verden og livet på. Intet mer eller mindre. Og det er kanskje nettopp det mennesker i dag behøver aller mest? Prester, kateketer, ungdomsarbeidere, diakoner og andre, som kan være med på å forstå verden - se sammenhengene i samfunnet - tolke livet og finne veien, sammen.

Godt semester, og lykke til med nysgjerrigheten!

MF-STUDENT BLIR INFORMASJONSANSVARLIG I VELFERDSTINGET

Teologistudent Hanne Marie I. Pedersen-Eriksen er valgt til stillingen som informasjonsansvarlig i Velferdstinget Oslo. Som informasjonsansvarlig vil hun få som hovedoppgave å ha kontakt med studentene i de forskjellige institusjonene som tilhører studentsamskipnaden. Velferdstinget (VT) er en interesseorganisasjon og et studentpolitisk organ for de ca. 40 000 studenter tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo (SiO). Den ferske sammenslåingen av de to store studentsamskipnadene i Oslo blir en av de første sakene hun skal arbeide med. Navnet på den nye samskipnaden blir Samskipnaden i Oslo og Akershus, forkortet SiO. Les mer på mf.no/blog/hannemarie

FOTO: JULIE PIKE

KVARDAGSRETREAT – EI KONTAKTFLATE MOT GUDS KJÆRLEIK

I haust har 29 studentar på MF deltatt på kvardagsretreat. - Eg unnar alle å få erfaringa av at Gud møter oss der vi er, seier deltakar Dina Willemse. Studentprestane på MF skal "vekkje og nærme det andelegeliv blant studentane", heiter det. Studentprest Tore Schwartz Olsen meiner kvardagsretreat er eit høve til å gjere nettopp dette. Deltakarane har forplikta seg til å setje av ei halvtime til bibellesing og bøn tre dagar på rad. Dei har også fått samtale med ein medvandar. - Eg har delteke på kvardagsretreat fordi eg synest det er eit godt høve til å få inn ein bønnepuls og erfara at også kvardagen er kontaktflate

mot Guds kjærleik, seier MF-student Dina Willemse, som også har vore med på kvardagsretreat tidlegare. - Eg merkar at stressnivået går ned når eg set av tid til stillheit og bøn. Det å samtala med ein medvandar om det som skjer under retreaten er ei veldig god hjelp for meg til å opna opp relasjonen til Gud, få auga på prosessar i meg sjølv og fylgja dei, og å klara å skjelna litt betre det viktige frå det mindre viktige i tilværet. Eg unnar alle å få erfaringa av at Gud møter oss der vi er! Ny kvardagsretreat 7.-10. Februar 2011, se mf.no for mer info.

VIL DU HA BESØK?

MF-student Ann Jeanette Søndbø er ansatt som ny rekrutteringsmedarbeider fra nyttår. Hun har ansvar for planlegging og gjennomføring av besøk på folkehøgskoler og bibelskoler, ungdomsgrupper, utdanningsmesser, sommerstevner og festivaler. MF-representantene bidrar gjerne med et populærvitenskapelig foredrag, en andakt eller en vits/sang/ sketsj på sine besøk land og strand rundt. De siste årene viser studenttopptaket at MF rekrutterer jevnt fra hele landet. MF-ansatte vil derfor også i tiden fremover arbeide for å ivareta den gode kontakten med kirke- og organisasjonsliv i hele Norge.

WALLS ON THE WALL: MISJONSUKA 2011

Onsdag den 16. Februar braker det løs med et variert program i forbindelse med den årlige misjonsuka på MF. Årets tema er "Transformasjon", og det skal settes fokus på hvordan den vestlige kristenheten bør transformeres basert på impulser fra den globale kristenhet. Dette er også tema i Myklebustforelesningen ved prof. Andrew Walls samme dag. Misjonsorganisasjonene deltar med stands, og det blir debatt, åresalg/ basar og spennende forelesninger. Vel møtt til både alumninettverket og nåværende studenter. Gratis adgang!

GJENÅPNING AV VIDAR LEIF

Studentenes egen kafe er nå pusset opp, og det er igjen mulig å få stekt seg et speilegg på kjøkkenet i Vidar Leif. Kaféen med navn etter sittende rektor er et yndet sted for den ivrige student, som helst ikke forlater MF-bygget ved middagstid.

STUDIER 2011

MF.NO/STUDIER

Våre studier gir kunnskap som utfordrer til refleksjon, og gjør deg mer bevisst på ulike livstolkninger og virkelighetsforståelser. Vurderer du presteyrket? Du trenger ikke være perfekt...men det er fint om du liker å bli utfordret og ta sjanser! Den som er prest må vise mot i møte med mennesker, og våge å bli kjent med seg selv. Prestetjeneste: Nær Kristus - nær folk. Bestill "En liten bok om prestekall" (gratis!) og les mer om andres vei til prestestudiet. Boken bestilles på E: info@mf.no

MF TILBYR

ÅRSSTUDIER

Interkulturell kommunikasjon
 Årsstudium i Kristendom/RLE
 Årsstudium i samfunnsfag

BACHELOR

Bachelor i teologi
 Religion, kultur og samfunn
 Ungdom, kultur og tro

ERFARINGSBASERT MASTER

Erfaringsbasert master i praktisk teologi
 Erfaringsbasert Master i RLE/Religion og etikk
 Master i klinisk sjelesorg

MASTER, 2-ÅRIG

Master i Diakoni (diakon)
 Master i kirkelig undervisning (kateket)
 Master i Kristendoms-kunnskap
 Master i Teologi
 Master in Religion, Society and Global Issues

MASTER, 5-ÅRIG

Lektor- og adjunktprogram

PROFESJONSSTUDIUM

Profesjonsstudium teologi
 PhD graden

KONTAKT OSS

POSTADRESSE

DET TEOLOGISKE MENIGHETSFAKULTET
 POSTBOKS 5144 MAJORSTUEN
 0302 OSLO

BESØKSADRESSE

GVDAS VEI 4, MAJORSTUEN
 OSLO

STUDIERESEPSJONEN

E: STUDIERESEPSJONEN@MF.NO

SENTRALBORDET

T: 22 59 05 00
 F: 22 59 05 05

BESTILLE STUDIEKATALOG

E: INFO@MF.NO
www.mf.no

YRKESINTERVJU

KRISTIN ER DIAKON

NAVN: KRISTIN SUKKE GAUTESTAD
 ALDER: 36 ÅR
 STILLING: DIAKON
 ARBEIDSGIVER: SANDAR MENIGHET, SANDEFJORD

– *Hvordan ser en typisk arbeidsdag ut for deg?*
 – Det finnes absolutt ingen typiske arbeidsdager...

– *Hva skal til for å lykkes i din jobb?*
 – For å lykkes tror jeg man må vite en del om hvem man selv er og være nettopp den personen i jobben. Min erfaring er at jo mer jeg er meg selv og velger prosjekter og arbeidsoppgaver som passer mine lyster og evner, jo mer lykkes jeg. Spesielt i denne jobben tror jeg at man mislykkes hvis man prøver å være noen andre enn den man er.

– *Hvordan er den typiske karriereveien videre i ditt yrke?*
 – Det er mange som videreutdanner seg innenfor spesialfelt, men mange blir i stillingen.

– *Hva er de typiske startjobbene og arbeidsoppgavene for nyutdannede som starter i ditt yrke eller din bransje?*
 – Mange har kanskje jobbet noe som syke-

pleier, sosionom eller lærer først, men når man først starter som diakon er ikke arbeidsoppgavene annerledes for de nyutdannede.

– *Hva er din utdanningsbakgrunn?*
 – Utdannet sykepleier fra Diakonhjemmet, Har tatt fagene ex. phil, kristendom grunnfag og mellomfag fra MF, og er videreutdannet som livsstyrketrener og diakon fra Diakonhjemmets videre- og etterutdanning.

– *Hvordan og hva tror du gjorde at nettopp du fikk denne jobben?*
 – Jeg fikk jobben fordi jeg ble kjent med kapellanen i Sandar menighet og han spurte meg inn i jobben. Han mente jeg ville passe godt til det.

– *Hva er dine anbefalinger eller råd til personer som vil begynne i samme yrke?*
 – Lær deg selv å kjenne, og bli kjent med de egenskaper og talenter du selv innehar. Det er viktig fordi så mange som har en formening om hva en diakon skal gjøre i en me-

nighet, og det er både en stor mulighet og en stor utfordring. Muligheten er at man kan jobbe med noe som ligger ens hjerte nær når man er det bevisst, og utfordringen er å komme til et sted hvor det fra mange hold forventes at man skal løse alle omsorgsoppgaver for alle mulige grupper. Derfor anbefaler jeg å vite noe om dette på forhånd.

– *Er det noen spesielle krav som stilles for å få en jobb som den du har?*
 – Man må være ferdigutdannet diakon for å jobbe i stillingen. Det er lovpålagt å kun ha viglede diakoner i stillingene.

– *Et siste spørsmål! Hva synes du er det beste med å jobbe i ditt yrke og har dere noen frynsegoder?!*
 – Det beste er alle mulighetene for å holde på med noe som er DEG! Man får mange muligheter til å oppdatere seg og utvikle seg som menneske. Frynsegoder? Definitivt fleksibel arbeidstid.

FORSKNING AKTUELT

Religion og populærkultur

Dag Oistein Endsjo og Liv Ingeborg Lied (MF) kom i januar ut med boken *Det folk vil ha. Religion og populærkultur* på Universitetsforlaget. Forfatterne argumenterer for at religion i populærkulturen er tett sammenvevd med det kommersielle, det trivielle og det folkelige, og forekommer i svært mange ulike og overraskende støpninger. Religiøse ytringer som prioriteres og foredles i populærkulturen er ytringer der visuelle, emosjonelle og fascinerende sider ved religion fremelskes, og hvor stemninger og opplevelser aksentueres, mens dogmatisk korrekthet og læremessig koherens nedvurderes. Kan det tenkes at religiøsitet og den kreative utøvelsen og omformingen av religion har flyttet fra den organiserte religionenes sfære og inn i andre samfunnsfærer?

Menigheter ønskes til forskningsprosjekt

Det teologiske Menighetsfakultetet inviterer menigheter i Den norske kirke til å inngå avtale om menighetsutvikling, fra sommeren 2011. I samarbeid med bispedømmer inviteres menigheter til å være med på en 3-årig reise med et systematisk arbeid med å analysere og utvikle menigheten. Dette arbeidet bygger på erfaringer fra et forsøksprosjekt som er gjennomført i 2008-11. Mer informasjon finner du her: www.mf.no/menighetsutvikling.

Evalueringsseminar

Menighetsutvikling i folkekirken har vært et 3-årig forsknings- og utviklingsprosjekt i perioden 2008-2011, i regi av Det teologiske Menighetsfakultet. Prosjektet har utviklet og tilrettelagt ulike verktøy for menighetsanalyse og prøvd ut hvordan en slik menighetsanalyse kan være grunnlag for en utviklingsprosess i menigheter i Den norske kirke. I denne perioden har det vært 10 forsøksmenigheter fra Tunsberg og Møre bispedømmer. I tillegg til evaluering i den enkelte menighet blir det et seminar på MF 6. mars som drøfter erfaringene fra prosjektet.

Konsultasjon om samlivsetikk og samlivsordninger

Den 24. januar holdt Bispemøtets samlivsutvalg en konsultasjon om samlivsetikk og samlivsordninger. MFs forskningsdekan, professor Karl Olav Sandnes bidro med *Bibelsk/nytestamentlig materiale. Fra tekst til applisering. Er NT relevant for samlivsetikken?* Utvalgets leder er Borg biskop Helga Haugland Byfuglien.

Disputas

Lørdag 11. desember 2010 disputerte Jeppe Bach Nicolajsen med sin Phd-avhandling *Redefining the Identity of the Church: A Constructive Study of the Post-Christendom Theologies of Lesslie Newbigin and John Howars Yoder* ved Det teologiske Menighetsfakultet. Et sammendrag av avhandlingen finner du på mf.no

Fagdag om menighetsutvikling og diakoni

Diakonova og MF samarbeider om en fagdag 7. mars for diakonistudentene, bispedømmenes diakonirådgivere og Oslos diakoner. Temaet for dagen er *Menighetsutvikling og diakoni* og den finner sted i Diakonovas lokaler. Noen av bidragsyterne er: Tron Fagermoen, Tormod Kleiven, Turid Skorppe Lannem, Hans Olav Baden, Marie S. Grimstad, Kari Korslien og Erling Birkedal. Det blir plenumssamlinger og parallellsesjoner.

Hva er det å være en evangeliskluthersk kirke?

Stephanie Dietrich, Trond Skard Dokka og Harald Hegstad (MF) har redigert boken *Kirke nå. Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke*. Spørsmålet om hva det innebærer for Den norske kirke å være en evangeliskluthersk kirke er et tema med mange dimensjoner. Gjennom denne boken ønsker bidragsyterne å utfordre og stimulere til en bred samtale og refleksjon om saken. Ideen til boken har sprunget ut fra arbeidet i Teologisk nemnd, som er et utvalg under Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Ny bok: Garborg som diktar og tenkjar

Redaktører: Eirik Skjeldal (MF), Gudleiv Bø, Norunn Askeland., Arne Garborg var eit prisme for mange av dei intellektuelle og åndelege impulsane som treffe Noreg på 1880- og 90-tallet. Dette gjer han til ein spennande forfatter, vanskeleg å putte i ein bås, og bidraget hans til kulturhistoria vår er større enn dei skjønnlitterære tekstane. Arven etter han har sider som har vore etter måten lite påakta: Ei av desse sidene er tenkjaren, Garborg «med lykti i hand», med tankar som skulle vise seg å byggje bru til framtida. (E frem forlag)

DET FOLK VIL HA

Sammen med Dag Øistein Endsjo ved Universitetet i Bergen har jeg forsket på hva religion har med populærkulturen å gjøre.

TEKST: LIV I. LIED, FØRSTEAM. MF
ILLUSTRASJON: FRA HI-FI KLUBBENS
REKLAMEKAMPANJE 2009

Vi har stilt spørsmålene - Er det religion i populærkulturen i vesentlig grad? Hvorfor er religion i populærkulturen? Skapes og omskapes religion i populærkulturen? Hvordan ser i så fall religion ut i populærkulturen?

VÅRE TRE HOVEDFUNN ER

- At populærkulturen bruker etablerte religiøse forestillinger, symboler og fortellinger – og det gjør den i rikt monn!
- At populærkulturen kan produsere religiøse ytringer
- Og at populærkulturen danner et utgangspunkt for vanlige folks utforming av egen religiøsitet

Det typiske for de religiøse ytringene som prioriteres og foredles i populærkulturen er ytringer der visuelle, emosjonelle og fascinerende sider ved religion fremelskes, og hvor stemninger og opplevelser aksentueres, mens dogmatisk korrekthet og læremessig koherens nedvurderes. Uttrykkene er ofte etisk og moralsk konservative, men kreative i bruk av ulike religiøse uttrykk. Så gjenstår det for oss forskere å følge med på hvordan og i hvilken grad dette er med på å forme det som er religion og religiøsitet i Norge i dag.

Vi ønsker å bidra med et nytt kart til et religionsterreng som har endret seg. Vi har ønsket å synliggjøre at religion foregår i rikt monn utenfor de institusjonelle, organiserte religionenes sfære – men også i samspill med og i samarbeid med institusjonaliserte religioner. Vi ønsker også å nyansere mer den pågående sekulariseringsdebatten i norsk offentlighet. Vi hører stadig vekk at Norge er et sekulært samfunn – at stadig færre går i kirken og deltar i organisert religiøst liv. Vi ønsker å få fram at når religion i Norge i dag skal studeres, da må den uorganiserte, folkelige, populære religio-

nen med. Det er ikke sikkert at sekulariseringsbildet da blir like entydig.

Forskningen gjelder også barna våre, for å gripe til en klisjé. Hva er det egentlig som er barns kulturelle og religiøse primærreferanser i dag? Hva er det egentlig "de har med seg hjemmefra"? Vi argumenterer for at det i stor grad – og trolig i stadig større grad – vil være populærkulturens kulturelle referanser og populærkulturens religiøse univers.

Kristne forestillinger er overalt i samtids- og populærkulturen, men de ser annerledes ut en man er vant til. De er ikke dogmatisk korrekte, de inkluderer ikke en lang argumentasjonsrekke, de refererer ikke nødvendigvis til tro.

Populærkulturen bruker og videreutvikler symboler, motiver, følelseladete temaer, biter av fortellinger (hovedplott), figurer etc. slik vi finner det i "Country living" og kristne artefakter, reklame, film, fornøylesparker og Grand prix.

OSKAR SKARSAUNE 65 ÅR

Festschrift: *Among Jews, Gentiles, and Christians in Antiquity and the Middle Ages.*

TEKST: REIDAR HVALVIK
PROFESSOR VED MF

Sommeren 2011 fyller professor Oskar Skarsaune 65 år og han avslutter da sin tjeneste ved Menighetsfakultetet. I den anledning vil det bli utgitt et festskrift som vil reflektere Skarsaunes faglige interesse og profil. Han har skrevet om en rekke emner ikke bare innenfor kirkehistorien, men også innen bibelvitenskap. Hans hovedfokus har vært oldkirken og forholdet mellom kristne og jøder. Det vil også prege festskriftet der en rekke internasjonale patristikere og bibelforskere vil bidra – sammen med kolleger fra MF. Av denne grunn – og fordi Skarsaunes forskning i høyeste grad har vært internasjonal – vil festskriftet være skrevet på engelsk.

Bidragstyperne er Richard Bauckham (St Andrews, Scotland), Craig Evans (Wolfville, Canada), Everett Fergusson (Abilene, Texas, USA), Gunnar af Hällström (Åbo, Finland), Charles Hill (Orlando, Florida, USA), Reidar

Hvalvik (Oslo), John Kaufman (Oslo), Wolfram Kinzig (Bonn, Tyskland), Samuel Rubenson (Lund, Sverige), Karl Olav Sandnes (Oslo), Jan Schumacher (Oslo), Magne Sæbø (Oslo) og Karl William Weyde (Oslo). Festskriftet vil også inneholde en bibliografi over Skarsaunes publikasjoner. Festskriftet redigeres av Reidar Hvalvik og John Kaufman.

Festskriftet er planlagt å komme ut ca 15. juni. Det vil bli publisert av Tapir Academic Press. Prisen vil anslagsvis bli kr. 350.

Tradisjonen tro vil festskriftet inneholde en Tabula gratulatoria. De som ønsker å bestille festskriftet og være med på listen over gratulanter, bes sende en e-post til Reidar.Hvalvik@mf.no eller brev til Reidar Hvalvik, Menighetsfakultetet, P.b. 5144 Majorstuen, 0302 Oslo – innen 1. mars. Skriv tydelig hvilket navn som skal stå i Tabula gratulatoria.

RELIGION ER EN RESSURS FOR ET ÅPNERE OG RIKERE SAMFUNN

Systematikerens og religionsfilosofen Jan-Olav Henriksen slår et slag for tanken om at religion er hverdagslig, og at det er på dette nivået at den virkelig betyr noe for de fleste mennesker.

TEKST: KRISTIN WALSTAD
FOTO: SXC.HU

Videre spør han hvilke utfordringer vi står overfor og hvordan vi kan håndtere disse som religiøse mennesker. – Religion kan bidra til å bygge fellesskap i samfunnet, og ulike religiøse grupper er ikke tjent med å isolere seg eller trekke seg bort fra samfunnet og ansvaret de har for å bygge fellesskap sammen med andre, skriver han i sin nye bok "Religion. Mellom troens isolasjon og uvitenhetens forakt".

Medier og samfunn har i for stor grad linsen rettet mot polariseringskonstruksjonene. Dette er uheldig, mener han.

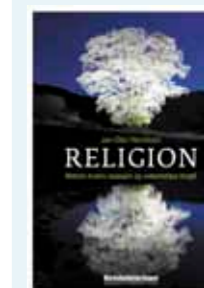
FARE NR. 1: KUNNSKAPSMANGEL

Når mennesker ikke har nok kunnskap om den andres ståsted skapes "uvitenhetens forakt". Det at religionsfaget ikke lenger er obligatorisk i lærerutdanningen blir da svært problematisk, hevder han.

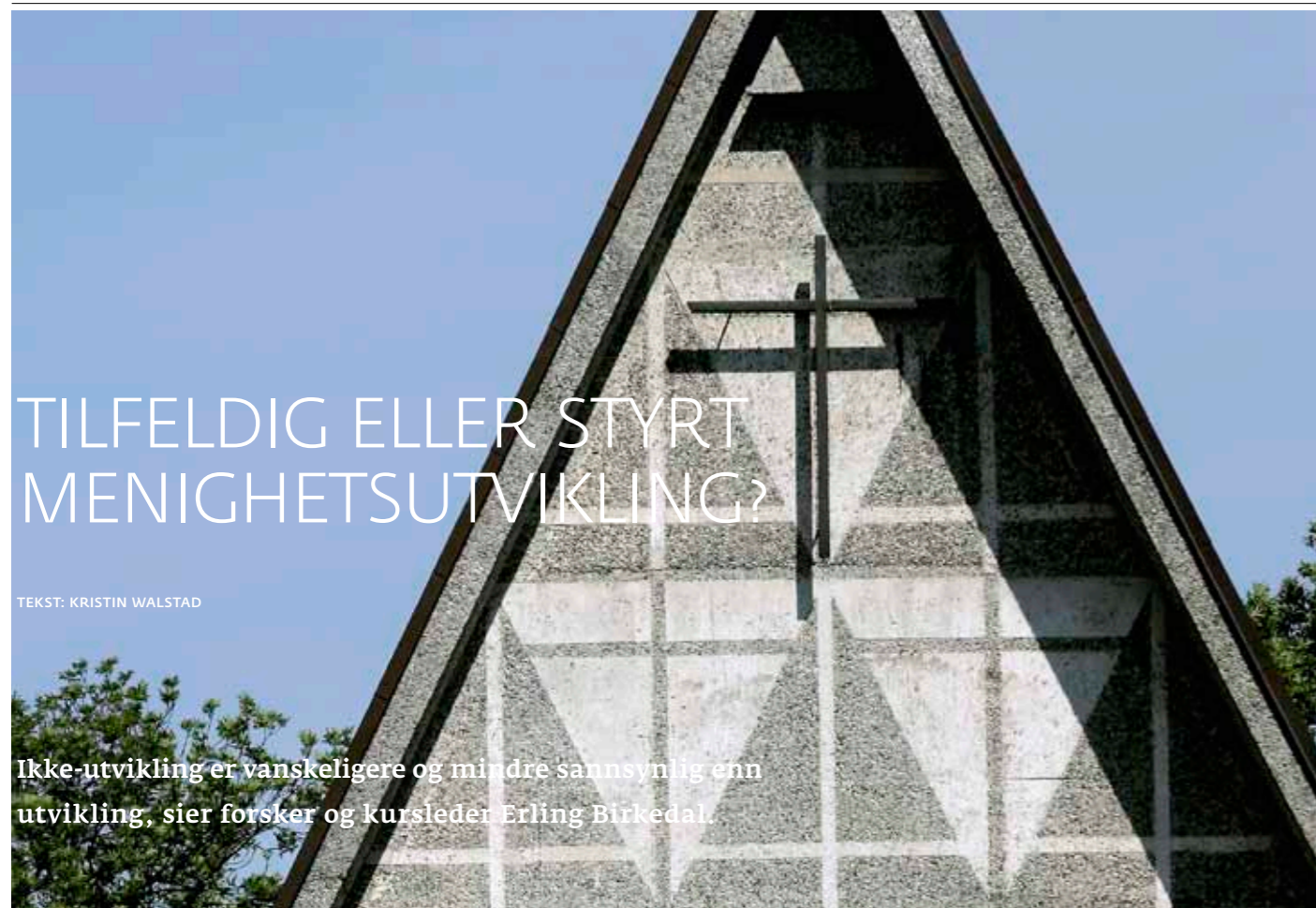
ET RIKERE SAMFUNN

Likevel fastholder han idealet om at religion faktisk er med å skape et åpnere og rikere samfunn. Et samfunn er et sted der mennesker finner sammen på tvers av ulike verdensanskuelser. – Det er beklagelig hvis vi mister av syne alle sjansene vi har i religionen for å finne ressurser for et åpnere og rikere samfunn, mener Henriksen.

BOK

Tittel: *Religion. Mellom troens isolasjon og uvitenhetens forakt*
Forfatter: Jan-Olav Henriksen
Forlag: Høgskoleforlaget
Lanseringsseminar: Februar/ mars på MF

TILFELDIG ELLER STYRT MENIGHETSUTVIKLING?

TEKST: KRISTIN WALSTAD

Ikke-utvikling er vanskeligere og mindre sannsynlig enn utvikling, sier forsker og kursleder Erling Birkedal.

– Spørsmålet er ikke om det vil være noen utvikling i menigheten. Det vil hele tiden foregå en utvikling i den forstand at noe endrer seg og blir forandret, mener forsker og kursansvarlig Erling Birkedal. – Menigheten er en organisme med ulike mennesker som ikke står stille. Spørsmålet er heller hvilken retning utviklingen går, hvem som legger premissene og hvem og hva som styrer utviklingen. Det teologiske Menighetsfakultet inviterer nå til et nytt kurs med tema ”Ledelse av utviklingsprosesser i menigheten”.

Kurset vil bevisstgjøre menigheter på hvordan utviklingsprosesser fungerer, og hvordan de kan håndteres. Men hvorfor ønsker MF å tilby et slikt kurs?

– Vi ser et økende behov i den enkelte menighet, spesielt med tanke på de mange reformer og planer menighetene nå skal forholde seg til. Jeg tenker også på relasjonsendringer mellom kirken og staten, og de organisatoriske konsekvenser dette får for kirken. Dette er utfordringer som får konsekvenser for den enkelte menighet og som en må håndtere på en eller annen måte.

MF har et tydelig engasjement for menig-

hetsutvikling i folkekirken. Siden høsten 2008 har det vært arbeidet med et forsknings- og utviklingsprosjekt i menighetsutvikling med flere forsøksmenigheter i Den norske kirke. Dette arbeidet går nå over i en ny fase. De erfaringer som er samlet skal systematiseres og legges til rette for nye arbeidsprosesser. Nye menigheter blir nå invitert med i prosjektet fra høsten 2011.

NYTTIG MED ERFARING I BUNN

MF arrangerte i 2009-10 et videreutdanningskurs i ”Menighetsutvikling i folkekirken”. Dette kurset er et nyttig grunnlag, men ikke en forutsetning for å melde seg på dette nye kurset som er spisset inn mot ledelse av utviklingsprosesser i menigheten.

– Kursdeltakere vil klart ha en fordel av å ha erfaring med utviklings- og endringsprosesser. Også de som har erfaring som mentor i trossopplæringsreformen vil ha en fordel av dette, sier Birkedal.

Kurset inngår i studieprogrammet ”Erfaringsbasert master i praktisk teologi” ved MF. Kursledelsen utfordrer potensielle deltakere til å tenke på om kurset kan være utgangspunkt for en masteroppgave i praktisk teologi.

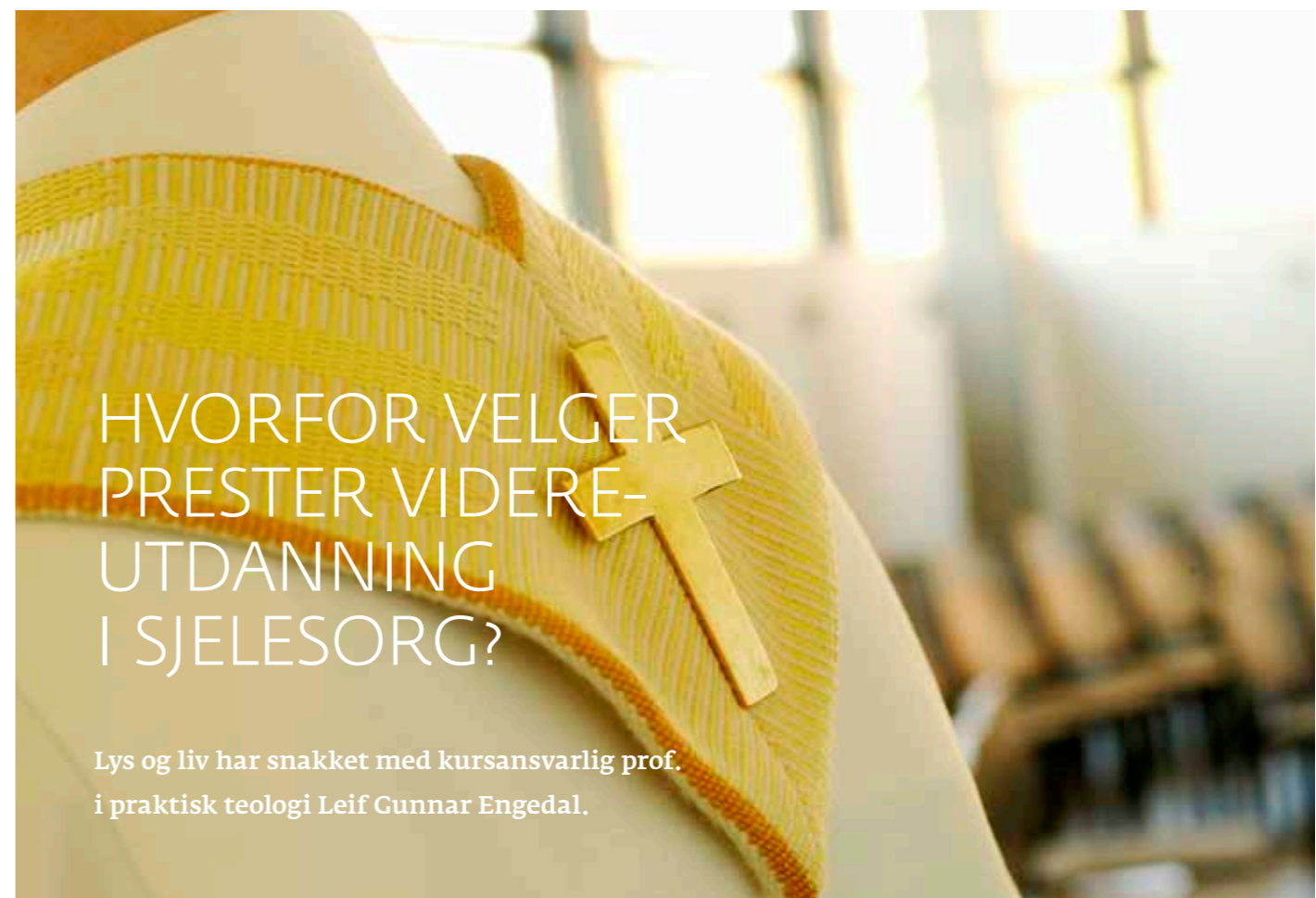
– Omfanget på dette kurset er for lite som grunnlag for hele masteroppgaven, men det kan være et startpunkt. – Vi som er kursledere vil gjerne være med på å legge til rette for et eventuelt videre studium og skriveprosess, fortsetter Birkedal.

NYTTEVERDI FOR VIDERE ARBEID I MENIGHETEN *Hva er nytteverdien av kurset i arbeidet med menighetsutvikling?*

– Vi legger opp til at den største oppgaven som skal skrives tar utgangspunkt i den praksis kursdeltakeren selv er en del av. Deltakeren vil også få god innsikt i pågående forsknings- og utviklingsarbeid i menighetsutvikling. Deltakeren vil få del i gode arbeidsredskaper som brukes i utviklingsprosesser, sier kurslederen.

– Vi tror at deltakerne kan ta med seg mye av det de lærer inn i egen praksis. Den som har gjennomført kurset vil også få en kompetanse til å lede og legge til rette for menighetsutviklende prosesser i andre menigheter, avslutter Birkedal.

Her kan du følge forskningsprosjektet ”Menighetsutvikling i folkekirken”: mf.no/menighetsutvikling

HVORFOR VELGER PRESTER VIDERE- UTDANNING I SJELESORG?

Lys og liv har snakket med kursansvarlig prof. i praktisk teologi Leif Gunnar Engedal.

Videreutdanning i sjelesorg?

Du kan nå søke Norsk-svensk sjelsorgkurs (20 stp) på eget søknadsskjema eller Pastoralklinisk utdanning PKU (20 stp). Vær snar, kursene fylles raskt opp.

> SPØRSMÅL?
E: EVU@MF.NO

1) Læringsprosessene er erfaringsnære og tar utgangspunkt i utfordringer som prester og diakoner står midt oppe i sin praksis. Samtidig vektlegges det gjennomgående at basis for all læring er kirkens tro og teologi. Dette bidrar til en god og krevende dynamikk mellom egen teologi og erfaring, noe som gjør at læringen oppleves relevant og nyttig for de oppgaver som man møter i tjenesten.

2) Kursoppleggene gir særlig god anledning til å reflektere over egen livserfaring og troshistorie. I rammen av fellesskap med kolleger utfordres man til å bli bedre kjent med sterke og svake sider ved sin egen person. Dette bidrar for mange til større tydelighet og trygghet i en krevende tjeneste. Man kan bli klar over og bearbeide ting som en travel hverdag ikke gir rom for å ta opp på samme måte.

3) En gjennomgående nerve i prestedtjenesten er møte med mennesker i svært ulike livssituasjoner. Sjelesorgfaget forvalter en rik og mangfoldig kunnskapsbase som utruker prester og diakoner til å møte krevende situasjoner på en faglig kvalifisert og god måte. Å fordype seg i relevant litteratur og forskning oppleves derfor som berikende.

4) De to videreutdanningskursene MF er involvert i på dette området er begge velprøvede og gjennomarbeidede kursopplegg. Særlig gjelder dette PKU-kursene som har pågått uavbrutt i vår kirke siden tidlig på 1970-tallet, og som er forankret i et nært faglig og administrativt samarbeid både med Presteforeningen og med en rekke sykehus og sykehusprester som gjennomfører kursene.

– *Anbefaler du vårens kurs?*

– Man bør ta disse kursene fordi de åpner for særegne læringsmuligheter i spenningsfeltet mellom tro, fag og person. Det spennende er derfor først og fremst knyttet til mulighetene for få viktige nye innsikter. Dette skjer både gjennom møtet med andre mennesker og gjennom møte med utfordrende kunnskap og teori. Jeg tror denne kombinasjonen har en sterk appell til mange som står i en utfordrende kirkelig tjeneste. At såpass mange søker år etter år, er vel en rimelig god bekreftelse på dette.

Viktige bidragsytere og veiledere på kursene er: Hilde Alfsvåg på AHUS, Gunnar Fagerli på Modum og Kirsti Mosvold på Lovisenberg diakonale stiftelse.

TRO OG TRASSIG HÅP FOR PALESTINA

Det omstridte dokumentet *Et sannhetens øyeblikk. Kairos Palestina er kritisk til både samfunn og religion, men har tro og trassig håp som grunntone*, skriver Kjetil Fretheim i denne kronikken.

TEKST: KJETIL FRETHEIM
FØRSTEAMANUENSIS I SAMFUNNSFAG, DET TEOLOGISKE
MENIGHETSFAKULTET

I dokumentet *Et sannhetens øyeblikk*. Kairos Palestina gir en gruppe palestinske kristne en analyse av situasjonen i Palestina. Det handler om tro og håp, men skaper konflikt. Religion kan bidra til konflikt, legitimere overgrep og gi ressurser til krigshissende retorikk. Det gir historien flere eksempler på, og er blitt grundig belyst i aktuell forskning på religionens plass og rolle i politikk og samfunnsnivå. Men når teologer og kirkeledere i Palestina i dette dokumentet (utgitt første gang i desember 2009, på norsk i 2010) kommenterer situasjonen i Palestina, er grunntonen samarbeidsorientert og forsonende. De skriver om tro, håp og kjærlighet i en fortvilet situasjon, og henvender

seg konstruktivt og bredt til israelere og palestinere, jøder, muslimer og kristne med ønske om fred og felles framtid.

OMDISKUTERT TRADISJON

Likevel er dokumentet omstridt, og er blitt møtt med til dels kraftige reaksjoner. Det skjer av flere grunner:

For det første, presenteres dette som et kairos-dokument (gresk: tid, den rette tid). Dermed skriver dokumentet seg inn i en omdiskutert teologisk og kirkelig tradisjon og inn i en rekke av dokumenter kristne og kirkeledere har formulert de siste tiårene med uttalt og krass kirke- og samtidskritikk.

Det første og viktigste av disse dokumentene var det sør-afrikanske kairos-dokumentet fra 1985 som formulerte et tydelig oppgjør med apartheidregimet og den teologiske og kirkelige legitimeringen av dette.

Gjennom tilknytningen til kairos-tradisjonen og henvisning til Sør-Afrika i teksten, gjør det palestinske dokumentet en indirekte sammenligning mellom apartheid og den aktuelle situasjonen i Israel og Palestina. Selv om dette er nedtonet i selve teksten, har selv en antydning i denne retningen nok symbolkraft til å frambringe avisning, fordømmelse og konflikt.

TEOLOGI ELLER SAMFUNNSANALYSE?

For det andre er dokumentet en teologisk samfunnsanalyse. Det er i seg selv utfordrende, både intellektuelt og med tanke på den aktuelle politiske situasjonen i Palestina.

Med en tilsynelatende positivistisk optimisme beskriver forfatterne i første del av dokumentet "Virkeligheten". Andres tale om fred og fredsprosesser avvises, ettersom "realiteten er en israelsk okkupasjon av palestinske territorier, tap av vår frihet og alt annet som denne situasjonen bringer med seg".

Disse realitetene beskrives så nærmere med begreper som plyndring, ydmykelse, fangenskap, diskriminering og internasjonal handlingslammelse. Samtidig er denne samtidsanalysen eksplisitt et stykke teologi.

Forfatterne skriver "inspirert av mysteriet om Guds kjærlighet til alle" og proklamerer et vitnesbyrd basert på deres "kristne tro". Det er med andre ord ikke lett å avgjøre når teologien begynner og samfunnsanalysen tar over, eller motsatt. Snarere synes de begge blandet sammen og integrert på en måte flerfaglig forskning sjelden våger.

MOT BOKSTAVTRO

For det tredje er dokumentet tydelig teologi. Del 2 i dokumentet beskriver kristen tro i vendinger velkjent for de fleste kristne trosamfunn, og er i den forstand skrevet i samarbeidets ånd. Troen på én, treenig Gud – universets skaper, Jesus Kristus og Den Hellige Ånd – er økumenisk fellesgods.

I dette dokumentet er imidlertid Guds ord skrevet verken i stein eller åpenbart en gang for alle. Derimot er "Guds ord et levende ord, som kaster et spesielt lys over hver enkelt periode av historien". Forfatterne tar dermed tydelig avstand fra "en fundamentalistisk bi-

beltolkning som fører til død og ødeleggelse" og en bibelbruk som de mener "frata[r] oss rettighetene til vårt eget land".

I tillegg avvises en fortolkning av Bibelens tale om Israel og landløfter som et politisk program, og teologer som bruker bibelske tekster til å legitimere menneskerettighetsbrudd, oppfordres likefram til å "korrigere sin tolkning".

Dermed ligger det ganske eksplisitt i den ellers felleskirkelige rammen om dokumentet en tydeliggjøring av en kirkelig og teologisk konflikt. I så måte er dette et religiøst bidrag til fred som dels synliggjør og dels skaper ny religiøs konflikt.

OKKUPASJONENS ONDSKAP

For det fjerde nøyer dokumentet seg ikke med en analyse av de faktiske forhold eller teologisk tekstlesning, men lar dette begrunne politiske valg og etiske retningslinjer. Igjen går samfunnsanalysen og teologien hånd i hånd, og veien går fra det deskriptive og helt til det normative, selv om det altså er grunn til å understreke det normative utgangspunktet allerede i den innledende samfunnsanalysen.

Forfatterne forstår "okkupasjonens ondskap" som det grunnleggende problemet i Palestina, og dermed utfordres vi alle til å "bekjempe ondskap" ved å "yte motstand".

Israels okkupasjonspolitikk forstås altså i teologiske termer og det politiske svaret på dette finner de i den "kristne kjærligheten, som avviser ondskap og korrigerer den". Dermed avvises også de voldelige alternativene, mens sivil ulydighet, boikott og tilbaketrekning av økonomiske investeringer framheves som mulige bidrag til rettferdighet og fred.

Sammenlikningen med Sør-Afrika er på dette punktet ikke overbevisende: selv om man går ut

fra at boikotten av Sør-Afrika i sin tid var effektiv, er det ikke gitt at det samme virkemiddelet vil ha den samme virkning i en ny sammenheng til en ny tid. Dermed synliggjøres konfliktpotensialet også i denne delen av dokumentet.

KRITIKK AV RELIGION OG SAMFUNN

Selv om *Et sannhetens øyeblikk*. Kairos Palestina altså gir seg ut for å være et dokument som taler med tverrkirkelig og teologisk tyngde, kan det fra utsiden framstå som bare nok et religiøst innspill i en konflikt som allerede er overbelastet med religion og religiøst basert politikk.

I et kirkelig og teologisk perspektiv framstår det derimot som et modig, artikulert forsøk på å fortolke både aktuelle samfunnsforhold og teologiens legitimerende funksjoner. Dokumentet framfører religiøst fundert samfunnskritikk, men kombinerer dette med en like skarp religionskritikk. På den måten ikke bare adresserer forfatterne konflikten, men bidrar til å synliggjøre faktisk teologisk debatt og å skape kirkelig konflikt.

Hva kan religion bidra med?

Utdrag fra Stortingsrepresentanten Hadia Tajiks (27) innlegg i interpellasjonsdebatt mellom representanten Dagfinn Høybråten (Krf) og Statsminister Jens Stoltenberg.

- Gud klarer seg veldig fint på egenhånd. Vår religions- og livssynspolitikk skal ikke handle om å verne ham – eller henne. Religioner er ikke fritatt demokratiets spilleregler. For selv om Gud klarer seg selv, så gjør ikke individer som utsettes for undertrykking og maktmisbruk i religionens navn, det. Vi må verne individet. Og vi må verne individets rett til rett til å praktisere sin tro, frafalle sin tro og å kritisere eller gjøre narr av ulike religioner eller livssyn. Tros- og yringsfrihet går hånd i hånd.

- En liberal stat må forholde seg til at det finnes mennesker som har holdninger og verdier som avviker fra majoritetens verdier. Hele vår troverdighet som demokrati- og menneskerettighetsforkjempere avhenger av det.

- De som legger til rette for et ordskifte der anklager om snikislamisering får regjere som dårlig skjulte argumenterer mot trosfrihet, de bidrar selv til snik-avdemokratisering av Norge. I Norge er dette en mye større trussel mot verdier som menneskerettigheter og demokrati enn snikislamisering noensinne vil bli.

- Jeg ønsker meg en offentlig debatt der man ikke bare diskuterer religion på sitt verste, men også spør seg hva religion på sitt beste kan bidra med til fellesskapet i dag.

KILDE: HADIA.NO
GJENGITT MED TILLATELSE

UTEKSAMINERTE FRA
DET TEOLOGISKE MENIGHETSFAKULTET
HØSTEN 2010

Bachelor i kultur og samfunnsfag, UKT: Kirsten M.B.S. Finch, **Master i kirkelig undervisning:** Anny Holien, **Master i diakoni:** Mette Bøe, **Master i teologi:** Marianne Gullhaugen, Ingvild Røsoek, **Master i kristendomskunnskap:** Tormod Wisth, **Praktisk-teologisk utdanning:** Hildegunn Isaksen, **Cand.theol:** Marita Solberg Bjerke, Pål Asle Djupvik, Maria Vassli Gjære, Onar Haugli, Petter Jakobsen, Julie Antoinette Jansvik, Olaf Kind, Kristian Finn Risung, Odd Inge Tangen, Eike Lennart Christoph Ziller-Off, **PhD:** Helene Lund, Jørn Varhaug, Jeppe bach Nikolajsen

Asbjørn Finholt

Advokat
Postboks 7, 2001 Lillestrøm
Tlf. 63 81 60 80

Søk opp "Det teologiske Menighets-fakultet" (direkte lenke på mf.no)

VITAL BASE® Benkeputer

Putene har en sterk aldrings- og varmebestandig friksjonsduk på undersiden som sørger for at den ligger i ro på benken. Alle putene har glidelås for enkelt vedlikehold og rengjøring av trekk. Mer enn 400 fargenyanser i flammehemmende tekstiler av ull og ullblandinger.

Be om prøver og pristilbud!

VITAL BASE®

Your Challenge - Our Science

Myravegen 9, N-6060 Hareid
Tel +47 70 09 59 50 | firmapost@vitalbase.no
www.vitalbase.no

Individuell tilpasning og ergonomisk utforming. Seteputer, ryggputer, kneputer, formtilpasning. Nesten alt er mulig.

En nyskapende bibel for tweens!

Bibelen – en vandring gjennom den store fortellingen

- Bibelteksten i boka er Bibelens egen, angitt med kapittel og vers
- 80 faktabokser om sentrale personer og hendelser i Bibelen
- Moderne illustrasjoner laget spesielt for denne boka
- Boka er tilpasset skolens læreplan og bygger opp under formidlingen i kurset «Vandring gjennom Bibelen for barn» som brukes i RLE-undervisningen på mellomtrinnet
- Boka inneholder alle teksene i «Plan for trosopplæringen i Den norske kirke»

Pris kr 198,- bokmål/nynorsk

En pedagogisk genistrek

Denne Bibelen gir oversikt og detaljer på en vakker, fargerik og oversiktlig måte. Jeg gleder meg til å gi den videre!

Anne Kaldestad

Pedagog og instruktør i «Vandring gjennom Bibelen»

Blir du medlem av Leserforum i vår nettbokhandel – www.bibel.no, får du kjøpt bøker med rabatt!

Bibelselskapet

www.bibel.no

Verv **3 abonnenter*** til Vårt Land, og få en **iPad 3G!**

Gå inn på www.vl.no/ipadverv eller **fill ut kupongen** under med ditt eget og vervedes navn, adresse og tlf-nr. Som vervepremie får tipseren en Apple iPad 3G med 16GB minne.

*Gjelder 12 mnd UKE (man-lør) til 2.795,- per abonnement. Man kan ikke verve noen som har hatt abonnement til sin husstand siste 6 mnd. iPad sendes når de du har vervet har betalt sine abonnement.

SVARSENDING

Tipser

Navn

Adresse

Postnr

Sted

Tlf

Verv 1

Navn

Adresse

Postnr

Sted

Tlf

Verv 2

Navn

Adresse

Postnr

Sted

Tlf

Verv 3

Navn

Adresse

Postnr

Sted

Tlf

Adressaten betaler for sending i Norge

Distribueres av Posten Norge

vårtland

SVARSENDING 1203

0090 OSLO

IPADVERV1MF

FOLK

REDIGERT AV: MARIANNE TORP

Personalnytt

Marie Luise Diehl ble pensjonert fra sin stilling ved nyttår, etter 27 års tjeneste. Hun begynte på MF i 1983 og har hatt ulike funksjoner, de siste 12 årene som internasjonal konsulent. Kristin Moen Saxegaard avsluttet sitt mangeårige engasjement ved MF for å tiltre stillingen som prost i Ringerike.

MILJØTID MED DR. SUNA

Dr. Nimai Suna besøkte MF sist høst. Suna har sin PhD fra Trinity Ev. Divinity School, USA og etablerte i 2006 Life Theological Seminary i provinsen Orissa. Dette er et område hvor hinduismen står sterkt og kristne lever under stadig forfølgelse. I vår ble de første prestestudentene uteksaminert, og Dr. Suna både leder, underviser og bidrar med underhold for seminarets 20 studenter.

NESTENPRESTEN

Over 70 studenter fra MF, NLA i Bergen, TF i Oslo og Misjonshøgskolen i Stavanger var samlet til NestenPresten-dager på Hermon høyfjellshotell 28.-31. nov. Nina Kristin Oskarsdottir (til v.), Marita Jonsen (bak) og Maria Dale synes samlingen var inspirerende og ga god undervisning. Det var et flott fellesskap på tvers av kull og studiesteder.

PENJONERTE TEOLOGER MED FOKUS PÅ TROSOPPLÆRING

Biskop emeritus Finn Wagle og Lars Østnor møttes sammen med mer enn 40 pensjonerte teologer på MF i oktober. Torleiv Austad og Lars Østnor redegjorde for den foreliggende Plan for trosopplæring i Den norske kirke av dømte i alderen 0-18 år. Tema for samlingen var Trosopplæring i Den norske kirke - klatrevegg eller katekisme?

ØKUMENISK SYMPOSIUM - Å FAVNE KORSET - OG HELLIGE HVERDAGEN

ble arrangert på MF i november, i samarbeid med Peterstiftelsen. De som deltok var fra venstre; søster Hildegard Koch fra Lunden kloster, Joachim Grün, Hallvard Mosdøl, MF, ortodoks prest Marius Teican, Torleiv Austad, MF og forfatter Stein Solberg.

DEN NYE JULEKRYBBA I KAPELLET PÅ MF

ALUMNI 40 ÅRSFEIRING

Praktikumskullet fra høsten 1970 samlet på MF, her sammen med MFs direktør Beate Pettersen. Studiedekan Øystein Lund orienterte om dagens MF og pensjonert fengselsprest Harald Bekken holdt foredrag. Feiringen fortsatte i Bibelselskapets lokaler der kullet Stein Mydske var vert og ble avsluttet med en bedre middag på kafe Engebret. Fra venstre; Kjeld Hermund Ingebrigtsen, Thor Evje, Gunnvald Bjtveit, Beate Pettersen, Øyvind Hartberg, Svein Håland, Finn-Viggo Helgø, Harald Bekken, Dag S. Wisløff, Stein Mydske, og Ivar Aartun.

ALUMNI 25 ÅRSFEIRING

Like over nyttår var et nesten fulltallig praktikumskull fra høsten 1985 samlet på MF. Terje Hegertun holdt foredrag over tema. "Mot en økumenisk tidsalder?" Det var miniseminar om "Prestens rolle i fremtidens kirkeordning" hvor Inge Westly innledet og Elise Sandnes ga respons før samtalen som fulgte. Fra venstre; Elise Sandnes, Morgan Thorsen, Gunnar Masvie, Øystein Flø, Stein Ovesen, Brit karin Theimann, Inge Westly, Kåre Rune Hauge, Jeffrey Huseby, Even Sundby, Harald Hegstad, Asbjørn Gundersen og Lars Bernhardt Ølberg.

TREKLØVER AV DYKTIGE LANDSSEKRETÆRER

Gunnvald Bjtveit, Øyvind Hartberg og Finn-Viggo Helgø var på samme kull og har alle tre vært landssekretærer for MF.

SEMESTERAVSLUTNINGEN

Maria Vassli Gjære fullførte sin cand.theol grad i desember og holdt kandidatens tale ved den akademiske delen av semesteravslutningen.

TRE GENERASJONER

En festdag for hele familien. Kristin Gurholt (mor) og Ruth Gurholt (mormor) var tilstede da cand.theol Julie Jansvik fikk sitt vitnemål i desember.

UTGIVELSER 2011

NR. 1 11. FEBRUAR
NR. 2 29. APRIL
NR. 3 17. JUNI
NR. 4 23. SEPTEMBER
NR. 5 2. DESEMBER

Ettersendes ikke ved
varig adresseforandring,
men returneres
Menighetsfakultetet
med påført ny adresse.

B POSTABONNEMENT
RETUR:
MF KARTOTEK
POSTBOKS 5144
MAJORSTUEN
0302 OSLO

MISJONSUKA 2011

WALLS ON THE WALL

“Christianity is *again* becoming a
non-Western religion”

“Andrew Walls may be the most important person you don't know”
(Christianity Today, January 17 2011)

Prof. Andrew Walls holder Olav Myklebust
minneforelesning 2011 onsdag 16. februar
kl 1115-12, AUD II. Tema: “The Global Transformation of
Christianity”

Seminar samme dag kl 1315-15, AUD II. “How could the
Church in the North be transformed by the influence
of the Church in the South” (Prof. Andrew Walls m.fl.)